

Стебляк Д. М.

доктор філософії, доцент кафедри міжнародної політики
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Панас К. М.

асистент кафедри внутрішньої медицини
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Diana Steblak

Doctor of Philosophy, Senior Lecturer at the Department of International Politics
Uzhgorod National University

Panas Karina

Assistant of the Department of Internal Medicine
Uzhgorod National University

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

Анотація. Пандемія не тільки вплинула на функціонування світової економіки, але й на міжнародні бізнес-стратегії великих ТНК. В статті проаналізовано вплив пандемії COVID-19 на міжнародний бізнес. Досліджено особливості збільшення рівня безробіття під час пандемії COVID-19. Описано, що багато галузей світової економіки зазнали збитків від пандемії. Проаналізовано вплив пандемії COVID-19 на міжнародний ринок праці та рівень безробіття. Пандемія вагомо вплинула на збільшення рівня безробіття. Тільки біля 5 млн. людей втратило роботу в Китаї за перші 2 місяці 2020 р. Рівень безробіття у світі у 2021 році становив 6,18%, що на 0,4% менше, ніж у 2020 році, за даними Світового банку. Охарактеризовано рівень безробіття в 2019 та 2020 рр. в різних регіонах, серед них: Північна Африка і Західна Азія Латинська Америка і Карибський басейн, Європа і Північна Америка, Центральна та Південна Азія та ін. COVID-19 призвів до масових втрат робочих місць. Пандемія вплинула і на розвиток торгівлі. Адже у 2020 році торгівля послугами скоротилася. Загалом вартість експорту послуг у країнах ОЕСР знизилася в 2020 році на -16,7%, що вдвічі перевищує вартість експорту товарів, що знизилася на -8,2%. Вагомий негативний вплив пандемії Covid-19 завдала галузі туризму. Туристична галузь була однією з тих, на яку пандемія мала найбільший вплив. Туристична галузь в багатьох країнах світу зазнала великих збитків. Досліджено, що пандемія COVID-19 вплинула на тенденції імпорту та експорту для деяких найбільших торговельних економік світу. Охарактеризовано вплив пандемії Covid-19 на інвестиційну діяльність країн світу. Описано особливості інвестиційної діяльності в 2019 та 2020 рр. Варто зазначити, що значний вплив, пандемія Covid-19 мала на ВВП країн світу. Згідно з оцінками Міжнародного валютного фонду, реальний ВВП світу зріс на 2,8% у 2019 році, скоротився на 3,3% у 2020 році внаслідок пандемії COVID-19.

Ключові слова: міжнародний бізнес, COVID-19, міжнародні економічні відносини, інвестиції.

Вступ та постановка проблеми. Пандемія COVID-19 мала вагомий вплив на міжнародну торгівлю, ринок послуг та товарів, інвестиції, логістику, економіку та міжнародний бізнес в цілому. Важливим є дослідження впливу пандемії COVID-19 на різні галузі економіки. Дослідники нещодавно наголосили на необхідності подальшого вивчення того, як транснаціональні корпорації реагують на серйозні виклики [8]. Вчені відзначають, що пандемія привела до значних змін на ринках і мала вплив на зміну в структурі та функціонуванні ланцюжків поставок [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вплив та наслідки пандемії COVID-19 для міжнародного бізнесу досліджувало багато вітчизняних та зарубіжних вчених. Серед них: Родрігес С.Б., Чайлд Дж. та ін. Важливу роль посідають дослідження міжнародних організацій та різних інституцій. А саме: Світовий банк, Статистичний відділ ООН (United Nations Statistics Division), ЮНКТАД (United Nations Conference on Trade and Development) та ін.

Метою дослідження є проаналізувати вплив пандемії COVID-19 на розвиток міжнародного бізнесу.

Результати дослідження. Пандемія COVID-19 мала вагомий вплив на міжнародний бізнес. Багато компаній втратили місце на світовому ринку та банкрутувало. Криза вплинула на глобальну бідність і нерівність. Глобальна бідність збільшилася, а непропорційне зниження доходів серед неблагополучних верств населення

призвело до різкого зростання нерівності всередині країн та між ними. За даними опитування, у 2020 році тимчасове безробіття було вищим у 70% усіх країн серед працівників, які отримали лише початкову освіту [1].

Згідно з останніми оцінками Міжнародного валютного фонду, реальний ВВП світу зріс на 2,8% у 2019 році, скоротився на 3,3% у 2020 році внаслідок пандемії COVID-19 [2].

Майже всі галузі світової економіки зазнали збитків від пандемії.

Збільшився рівень безробіття. Тільки біля 5 млн. людей втратило роботу в Китаї за перші 2 місяці 2020 р. [4]. У березні 2020 року понад 10 мільйонів американців втратили роботу та подали заявки на державну допомогу. Як зазначає Бен Кассельман із New York Times, заявки на допомогу з безробіття, можливо, охоплюють не всіх людей, які втратили роботу. Багато людей, можливо, не подали заяву на допомогу з безробіття [4]. Проаналізувавши дані Світового банку, а саме рівень безробіття, але «безробіття стосується частки робочої сили, яка не має роботи, але готова і шукає роботу», можна побачити, що:

– Рівень безробіття у світі у 2021 році становив 6,18%, що на 0,4% менше, ніж у 2020 році.

– Світовий рівень безробіття у 2020 році становив 6,58%, що на 1,22% більше, ніж у 2019 році.

– Рівень безробіття у світі у 2019 році становив 5,36%, що на 0,04% менше, ніж у 2018 році.

– Світовий рівень безробіття у 2018 році склав 5,40%, що на 0,17% менше, ніж у 2017 році [5].

Таблиця 1
Рівень безробіття, 2019 та 2020 (у %)

	2019	2020
Північна Африка і Західна Азія	10.6	11.7
Латинська Америка і Карибський басейн	8	10.3
Європа і Північна Америка	5.4	7.4
Центральна та Південна Азія	5.3	6.8
Субсахарська Африка	6	6.3
Австралія та Нова Зеландія	5	6.3
Східна та Південно-Східна Азія	3.9	4.3
Океанія*	3.3	3.7
Світ	5.4	6.5

* За винятком Австралії та Нової Зеландії.

Джерело: [6]

Як ми можемо проаналізувати з табл. 1, COVID-19 призвів до масових втрат робочих місць, особливо серед молоді та жінок. До 2020 року світовий рівень безробіття досяг 6,5 відсотка, що на 1,1 відсоткового пункту більше, ніж у попередньому році. Кількість безробітних у світі зросла на 33 мільйони і досягла 220 мільйонів. У Латинській Америці та Карибському басейні, Європі та Північній Америці рівень безробіття зріс щонайменше на 2 відсоткові пункти. Центральна та Південна Азія 6,8% в 2020 р. Субсахарська Африка (Sub-Saharan Africa), регіон також відомий як Африка на південь від Сахари 6,3 відсотки в 2020 р. Австралії та Нової Зеландії 6,3% в 2020 р. [6].

Пандемія вплинула і на розвиток торгівлі. У 2020 році торгівля послугами скоротилася більше та відновлювалася повільнішими темпами, ніж торгівля товарами. Не дивно,

що торгівля послугами в сфері подорожей та туризму, в цілому, різко впала, але торгівля цифровими послугами, такими як телекомунікаційні та інформаційні технології, процвітала. Загалом вартість експорту послуг у країнах ОЕСР знизилася 2020 року на -16,7%, що вдвічі перевищує вартість експорту товарів, що знизилася на -8,2% [7]. Торгівля деякими видами товарів та послуг різко скоротилася, тоді як торгівля іншими помітно збільшилася [7]. Згідно до аналізу представленого Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), зміни в структурі торгівлі, спричинені пандемією COVID-19 за один рік, були такого ж масштабу, як зміни, які зазвичай спостерігаються протягом 4-5 років [7]. Варіація впливу на торгівлю між різними категоріями продуктів у 2020 році була вагомим. Варто відмітити, що «деякі міжнародні ланцюжки поставок опинилися під тиском у перші місяці пандемії через надзвичайний попит (наприклад, на засоби індивідуального захисту), але дані також показують, що деякі основні ланцюжки поставок залишалися стійкими та відіграли важливу роль у відновленні економіки наприкінці 2020 року.» [7].

Туристична галузь була однією з тих, на яку пандемія мала найбільш вагомий вплив. Історія показала, що епідемії та пандемії безпосередньо впливають на туризм через обмеження на міжнародні поїздки, висвітлення у ЗМІ та урядові заходи [3].

Згідно з оцінками Міжнародного валютного фонду, реальний ВВП світу зріс на 2,8% у 2019 році, скоротився на 3,3% у 2020 році внаслідок пандемії COVID-19 [2].

Пильніший погляд на макроекономічні показники показує, що, хоча світовий ВВП справді відносно швидко відновився до рівня, що існував до пандемії COVID-19, міжнародний бізнес-ландшафт суттєво зміниться [2].

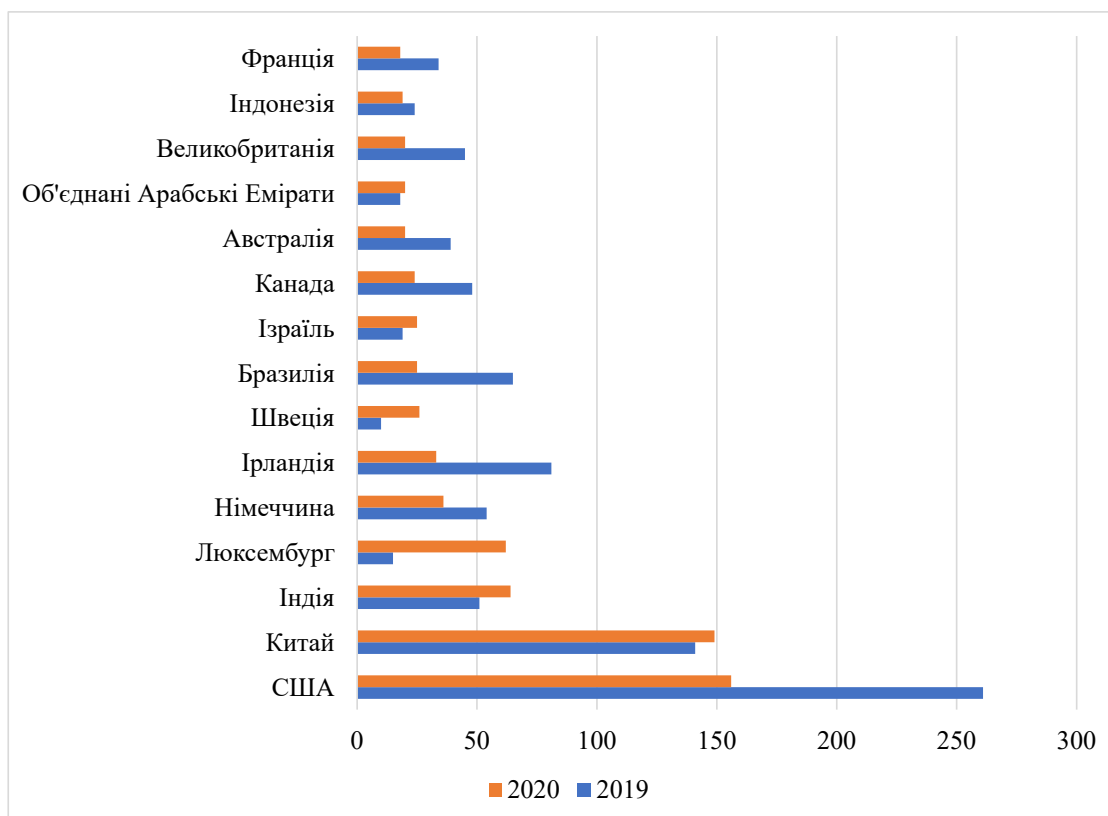

Рис. 1. Приплив ІІІ у країнах у 2019 та 2020 роках (млрд дол.)

Джерело: [10, с. 5]

Економічні та соціальні потрясіння, спричинені COVID-19, сильно вплинули на світову торгівлю у 2020 році.

Вплив COVID-19 на світову торгівлю був найсерйознішим у першій половині 2020 року. Світова торгівля почала відновлюватись у третьому кварталі 2020 року та більш активно у четвертому кварталі 2020 року [9].

Тенденції імпорту та експорту для деяких найбільших торговельних економік світу додатково ілюструють, як змінилися моделі торгівлі протягом 2020 року. У першій половині 2020 року всі великі економіки зазнали значного спаду як імпорту, так і експорту товарів із ще сильнішим падінням торгівлі послугами [9].

Варто зазначити, що зміни сталися і в сфері інвестування, згідно даних «World Investment Report 2021»,

«глобальні потоки ПІІ впали у 2020 році на 35% до 1 трлн дол. з 1,5 трлн дол. у попередньому році». До того ж, «у всьому світі обмежувальні заходи у відповідь на пандемію COVID-19 уповільнили розпочаті інвестиційні проекти, а перспективи спаду змусили багатонаціональні підприємства переоцінити нові проекти» [10].

Приплив іноземних інвестицій в 2019 р. в США становив 261 млрд дол., в 2020 р. 156 млрд дол., в Китаї в 2019 р. 141 млрд дол., в 2020 р. 149 млрд дол., в Індії в 2019 р. 51 млрд дол., в 2020 р. 64 млрд дол. [10, с. 5].

Висновки. Отже, пандемія COVID-19 мала вагомий вплив на різні галузі, та на міжнародний бізнес в цілому. Пандемія COVID-19 принесла вагомий збиток та вплинула на економічні показники багатьох країн світу.

References:

1. Chapter 1. The economic impacts of the COVID-19 crisis. Available at: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2022/brief/chapter-1-introduction-the-economic-impacts-of-the-covid-19-crisis>
2. Pisani N. The changing landscape of international business post-COVID-19. Available at: <https://iap.unido.org/articles/changing-landscape-international-business-post-covid-19>
3. Tounta P. Pandemic 2020: The impact on tourism and the shadowy points. Available at: <https://www.traveldailynews.com/column/articles/pandemic-2020-the-impact-on-tourism-and-the-shadowy-points/>
4. Cheng E. Roughly 5 million people in China lost their jobs in the first 2 months of 2020. Available at: <https://www.cnn.com/2020/03/16/china-economy-millions-lose-their-jobs-as-unemployment-spikes.html>
5. World Unemployment Rate 1991–2023. Available at: <https://www.macrotrends.net/countries/WLD/world/unemployment-rate#:~:text=Unemployment%20refers%20to%20the%20share,a%200.4%25%20decline%20from%202020.>
6. Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all. Available at: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2021/goal-08/>
7. OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19). International trade during the COVID-19 pandemic: Big shifts and uncertainty. Available at: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/international-trade-during-the-covid-19-pandemic-big-shifts-and-uncertainty-d1131663/>
8. Rodrigues S.B., Child J. (2023) The role of corporations in addressing non-market institutional voids during the COVID-19 pandemic: The case of an emerging economy. *Journal of International Business Policy*, vol. 6, pp. 115–132. Available at: <https://link.springer.com/article/10.1057/s42214-022-00141-0>
9. Global Trade Update. Available at: https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2021d1_en.pdf
10. World Investment Report 2021 Investing in Sustainable Recovery. Available at: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2021_en.pdf

IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON INTERNATIONAL BUSINESS

Summary. The pandemic affected not only the functioning of the world economy, but also the international business strategies of large transnational companies. The impact of the COVID-19 pandemic on international business are analyzed in the article. The peculiarities of the increase in the level of unemployment during the COVID-19 pandemic have been studied. It is described that many sectors of the world economy have suffered losses from the pandemic. The impact of the COVID-19 pandemic on the international labor market and the unemployment rate is analyzed. The pandemic had a significant impact on the increase in unemployment. About 5 million people lost their jobs in China in the first 2 months of 2020. The world unemployment rate in 2021 was 6.18%, which is 0.4% less than in 2020, according to the World Bank. The level of unemployment in 2019 and 2020 in various regions is characterized, among them: North Africa and Western Asia, Latin America and the Caribbean, Europe and North America, Central and South Asia, etc. COVID-19 has led to massive job losses. The pandemic also affected the development of trade. After all, trade in services decreased in 2020. In general, the value of export of services in OECD countries decreased by -16.7% in 2020, which is twice the value of export of goods, which decreased by -8.2%. The COVID-19 pandemic has had a significant negative impact on the tourism industry. The tourism industry was one of those that was most affected by the pandemic. The tourism industry in many countries of the world has suffered great losses. It has been studied that the COVID-19 pandemic has affected the import and export trends for some of the world's largest trading economies. The impact of the COVID-19 pandemic on the investment activity of the countries of the world is characterized. Features of investment activity in 2019 and 2020 are described. It is worth noting that the Covid-19 pandemic had a significant impact on the GDP of the countries of the world. According to estimates by the International Monetary Fund, real world GDP grew by 2.8% in 2019, decreasing by 3.3% in 2020 due to the COVID-19 pandemic.

Key words: international business, COVID-19, international economic relations, investments.